

О. О. Почекіна

начальник відділу проставлення апостиля
Управління державної реєстрації актів цивільного стану
Департаменту державної реєстрації та нотаріату
Міністерства юстиції України

ЕЛЕКТРОННИЙ СЕРВІС: ПРОСТАВЛЕННЯ АПОСТИЛЯ НА ДОКУМЕНТАХ ПРО ДЕРЖАВНУ РЕЄСТРАЦІЮ АКТИВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ

З урахуванням досвіду іноземних держав і рекомендацій, розроблених у рамках Гаазької конференції з міжнародного приватного права, щоб запровадити в Україні електронний сервіс з проставлення апостиля, відповідно до Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, Кабінетом Міністрів України 4.11.2015 р. прийнято постанову № 890 «Деякі питання забезпечення запровадження електронного сервісу з проставлення апостиля», згідно з якою створено Електронний реєстр апостилів (далі – Реєстр апостилів).

Згідно з пунктом 6 наведеної постанови апостиль на офіційних документах проставляється та заповнюється за допомогою програмних засобів Реєстру апостилів у формі електронного документа.

При цьому слід відмітити, що однією з важливих функцій Реєстру апостилів є запровадження системи дистанційного опрацювання документів органами, уповноваженими на проставлення апостиля, завдяки використанню сучасних технологій. Реалізація цієї опції дозволяє переформатувати систему прийняття документів, за якої громадяни і юридичні особи відтепер мають можливість отримувати дану послугу за місцем свого перебування у будь-якій області, а не лише у м. Києві.

Так, наразі прийняття та видачу документів, поданих для проставлення апостиля, здійснюють тери-

торіальні органи юстиції, а саме – відділи державної реєстрації актів цивільного стану, перелік яких визначено у додатку 1 до Порядку проставлення апостиля на офіційних документах, що видаються органами юстиції та судами, а також на документах, що оформляються нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 11.11.2015 р. № 2268/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.11.2015 р. за № 1419/27864 (далі – Порядок).

Для проставлення апостиля на документах про державну реєстрацію актів цивільного стану заявник пред'являє посадовій особі територіального органу Міністерства юстиції України документ, що посвідчує його особу, крім випадку, коли заява про проставлення апостиля направляється поштовим

зв'язком виключно з-за кордону. До заяви подаються оригінал документа, на якому проставляється апостиль, або його копія, засвідчена в установленому порядку, та документ про оплату послуги з проставлення апостиля.

У разі коли заявник звільнений від оплати послуг з проставлення апостиля, документ про таку оплату не подається. У такому випадку заявник пред'являє посадовій особі територіального органу Міністерства юстиції України документ, що підтверджує право на звільнення від сплати, з якого відповідною посадовою особою виготовляється копія та долучається до поданої заяви.

Після реєстрації заяви посадова особа територіального органу Міністерства юстиції України виготовляє електронні копії документів шляхом сканування та розміщує

їх у Реєстрі апостилів за допомогою програмних засобів його ведення.

Відповідальність за відповідність електронних копій документів, поданих для проставлення апостиля, таким документам у паперовій формі покладається на посадову особу територіального органу Міністерства юстиції України, що здійснювала їх прийом.

Документи, подані для проставлення апостиля, розглядаються Міністерством юстиції України.

Посадова особа Міністерства юстиції України з'ясовує, чи підлягають подані документи проставленню апостиля, а також справжність підпису та якість, у якій виступала особа, що підписала документ, справжність відбитків печатки та/або штампа, проставлених на документах.

За результатом розгляду заяви та поданих документів посадова

особа Міністерства юстиції України проставляє апостиль або відмовляє у його проставленні, формує за допомогою програмних засобів ведення Реєстру апостилів відповідний електронний документ.

У проставленні апостиля посадова особа Міністерства юстиції України відмовляє, якщо:

документ призначається для використання в країні, яка не приєдналася до Конвенції або є учасницею Конвенції, але висловила заперечення проти приєднання України відповідно до статті 12 Конвенції;

не підтверджено якість особи, в якій вона виступала, справжність підпису на документі якої перевіряється при проставленні апостиля;

документ не відповідає зразку або формі, встановленим на дату його видачі, та/або не відповідає вимогам щодо складу та порядку розміщення обов'язкових реквізитів, який повинен містити такий документ;

текст документа неможливо прочитати внаслідок пошкодження; документ написаний чи підписаний олівцем або отриманий через засоби факсимільного зв'язку;

у документі є незастережені вправлення або дописки; до повноважень компетентного органу не входить проставлення апостиля на цьому документі;

компетентному органу не вдалося отримати зразки відповідних підписів, відбитків печаток та/або штампів.

У разі відмови у проставленні апостиля плата за надання послуг з проставлення апостиля не повертається.

Проставлення апостиля або відмова в його проставленні здійснюються у строк до 2 робочих днів.

Під штампом апостиля, сформованого у формі електронного документа, розміщується додаткова інформація, яка викладається українською, англійською та французькою мовами.

За результатом розгляду заяви та поданих документів для проставлення апостиля посадова особа територіального органу Міністерства юстиції України, до якого було подано документи шляхом особистого звернення заявника, інформує його, використовуючи контактні дані, зазначені у відповідній заяві.

Посадова особа територіального органу Міністерства юстиції України візуалізує на папері апостиль, сформований за допомогою програмних засобів ведення Реєстру апостилів у формі електронного документа, з обов'язковим проставленням у пункті 9 штампа апостиля печатки або прикріпленням у цьому пункті марки апостиля, зразок та опис якої визначено в додатку 4 до Порядку.

У разі якщо візуалізація апостиля, сформованого за допомогою програмних засобів ведення Реєстру апостилів у формі електронного документа, здійснюється на окремому аркуші, місце скріплення документа і аркуша з апостилем засвідчується підписом посадової особи територіального органу Міністерства юстиції України та зазначеною у цьому пункті печаткою або на це місце прикріплюється марка апостиля.

Документи, подані для проставлення апостиля, можуть видаватися також іншій особі на підставі відповідної довіреності, наданій такої особі заявником.

За проставлення апостиля на офіційних документах, що видаються органами юстиції для використання на території інших держав, встановлена плата для громадян України, іноземців та осіб без громадянства в розмірі 51 гривня (наказ Міністерства юстиції України від 18.12.2003 р. № 161/5 «Про розмір та порядок оплати послуг з проставлення апостиля», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 19.12.2003 р. за № 1197/8518). ■